Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 28. 7. 1999, sp. zn. 20 Cdo 2539/98, ECLI:CZ:NS:1999:20.CDO.2539.1998.1

Číslo: 56/2000

Právní věta:

Podá-li vymáhající správní orgán, který nemá způsobilost mít práva a povinnosti, podle ustanovení § 72 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správního řádu) návrh na soudní výkon rozhodnutí, má způsobilost být účastníkem řízení ve smyslu ustanovení § 19, věty za středníkem, o.s.ř.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 28.07.1999

Spisová značka: 20 Cdo 2539/98

Číslo rozhodnutí: 56

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Výkon rozhodnutí

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Usnesením ze dne 12. 6. 1998 O k r e s n í s o u d v Karlových Varech nařídil podle pravomocného a vykonatelného rozhodnutí oprávněného výkon rozhodnutí odstraněním prodejního stánku ve smyslu ustanovení § 350 odst. 1 o. s. ř., povolil oprávněnému, aby si dal práci, o kterou jde, na náklad povinné provést někým jiným, nebo aby si ji provedl sám, a povinnou zavázal k zaplacení náhrady nákladů vykonávacího řízení. V odvolacím řízení, zahájeném odvoláním povinné, jež se domáhala změny napadeného usnesení tak, aby návrh na nařízení výkonu rozhodnutí byl zamítnut, K r a j s k ý s o u d v Plzni usnesení soudu prvního stupně zrušil a řízení – pro neodstranitelný nedostatek podmínky řízení, spočívající v nedostatku způsobilosti oprávněného být účastníkem řízení – zastavil.

Pravomocné usnesení odvolacího soudu napadl včasným dovoláním oprávněný (za nějž jedná jeho zaměstnanec s právnickým vzděláním – § 241 odst. 2, věta druhá, o. s. ř.), který se s poukazem na ustanovení § 241 odst. 3 písm. d) o. s. ř. – domáhal jeho zrušení a vrácení věci s odůvodněním, že nesprávné právní posouzení věci spatřuje v závěru odvolacího soudu o "… procesní nezpůsobilosti a tím věcné nepříslušnosti Úřadu města K. V. …". Dovolatel dále vyjádřil nesouhlas s názorem odvolacího soudu, jestliže ten dovodil, že oprávněný "… není k podání návrhu na výkon rozhodnutí aktivně legitimován …", a že "… stavebním úřadem je obec…". Jednotlivé argumenty dovolání

vyúsťují v závěr, že (kromě předpisů o stavebním řízení také s ohledem na ustanovení § 58 odst. 6 a § 60 odst. 1 písm. c/ zákona č. 367/1990 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů) obecní úřad "… byl jako subjekt práva … nadán právní subjektivitou, a proto je také věcně legitimován být účastníkem soudního řízení".

Povinná se k dovolání nevyjádřila.

Dovolací soud – po zjištění, že dovolání je přípustné (nikoli však podle ustanovení § 238 odst. 1 písm. a/ o. s. ř., jak dovozuje oprávněný, ale podle ustanovení § 238a odst. 1 písm. c/ o. s. ř.), a že řízení netrpí žádnou z vad uvedených v ustanovení § 237 odst. 1 o. s. ř. ani jinou vadou řízení, jež by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (§ 241 odst. 3 písm. b/ o. s. ř.), usnesení odvolacího soudu přezkoumal v napadeném rozsahu (§ 242 odst. 1 o. s. ř.) a z uplatněného dovolacího důvodu (§ 242 odst. 3, věta první, o. s. ř.), tedy z hlediska správnosti právního závěru odvolacího soudu o nedostatku způsobilosti oprávněného být účastníkem řízení, a poté dospěl k závěru, že dovolání je důvodné, jelikož uvedený závěr odvolacího soudu (avšak pouze ten) je vskutku nesprávný.

N e j v y š š í s o u d proto napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Dovolací soud však především konstatuje, že oprávněný polemizuje se závěry, jež odvolací soud v napadeném rozhodnutí nedovodil. To platí o "… procesní nezpůsobilosti a tím věcné nepříslušnosti Úřadu města K. V. …", o nedostatku jeho "… aktivní legitimace k podání návrhu na výkon rozhodnutí …", jakož i o závěru, že "… stavebním úřadem je obec…".

Pokud ovšem jde o způsobilost oprávněného být účastníkem řízení (oprávněný – nesprávně – v posledním odstavci V. bodu dovolání hovoří o "věcné legitimaci být účastníkem řízení"), je její právní posouzení odvolacím soudem chybné.

Podle ustanovení § 19 o. s. ř. způsobilost být účastníkem řízení má ten, kdo má způsobilost mít práva a povinnosti; jinak jen ten, komu ji zákon přiznává.

Podle ustanovení § 72 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, (dále jen "správní řád") výkon rozhodnutí se provádí na návrh účastníka řízení nebo z podnětu správního orgánu, který v prvním stupni vydal rozhodnutí, schválil smír nebo vyhotovil výkaz nedoplatků (vymáhající správní orgán). Pokud tento orgán není sám k výkonu rozhodnutí oprávněn, postoupí věc orgánu příslušnému podle § 73 správního řádu.

Podle ustanovení § 72 odst. 2 správního řádu účastník řízení nebo vymáhající správní orgán mohou podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Podle ustanovení § 66 zákona č. 367/1990 Sb., o obcích, orgány obce správní rozhodnutí jimi vydaná samy vykonávají, pokud nebude podán návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Jak vyplývá z ustanovení § 72 správního řádu, tento předpis rozlišuje na jedné straně "vymáhající správní orgán", jímž je orgán, který (kromě dalších případů uvedených v § 72 odst. 1 správního řádu) v prvním stupni vydal rozhodnutí, které má být vykonáno, a k jehož podnětu (vedle návrhu oprávněného účastníka řízení) může být výkon proveden, a na straně druhé "správní orgán příslušný k provedení výkonu rozhodnutí" (§ 73 správního řádu), tj. orgán exekuční. Podle okolností přitom může jít o týž správní orgán nebo o orgány různé. Jedná-li se o orgány obce, z ustanovení § 66 zákona o obcích vyplývá, že jde o případ prvý, že tedy vymáhající správní orgán – nebude-li podán návrh na soudní výkon rozhodnutí – je zároveň orgánem exekučním. Jestliže naopak půjde o exekuci

soudní, dostává se speciální aktivní procesní legitimace vymáhajícímu správnímu orgánu, tedy orgánu obce, který v prvním stupni vydal rozhodnutí, jež má být vykonáno, právě ustanovením § 72 odst. 2 správního řádu. Může-li totiž podle tohoto ustanovení návrh na soudní výkon rozhodnutí podat vymáhající správní orgán, pak nutně musí mít způsobilost být účastníkem řízení. Protože orgán obce – na rozdíl od obce samotné (§ 18 odst. 2 písm. c/ obč. zák.) – způsobilost mít práva a povinnosti nemá, jde o případ upravený ustanovením § 19, věty za středníkem, o. s. ř. Lze tedy uzavřít, že využije-li vymáhající správní orgán – včetně orgánu obce – svého oprávnění daného mu ustanovením § 72 odst. 2 správního řádu, podá-li tedy návrh na soudní výkon rozhodnutí, má způsobilost být účastníkem řízení podle ustanovení § 19, věty za středníkem, o. s. ř.

Jestliže odvolací soud svůj závěr o nedostatku způsobilosti oprávněného být účastníkem řízení dovodil pouze z jeho nedostatku způsobilosti mít práva a povinnosti (a jestliže tak opominul druhou část ustanovení § 19 o. s. ř.), je jeho právní posouzení věci ve smyslu ustanovení § 243b odst. 1, věty za středníkem, o. s. ř., nesprávné. Protože na tomto posouzení napadené usnesení spočívá (§ 241 odst. 3 písm. d/ o. s. ř.), Nejvyšší soud je – aniž ve věci nařídil jednání (§ 243a odst. 1, věta první, o. s. ř.) – podle ustanovení § 243b odst. 1, věta za středníkem, odst. 5 o. s. ř. zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2, věta prvá, o. s. ř.).